

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
Кафедра обліку та економіко-правового забезпечення агропромислового бізнесу
ПОДІЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФЕДЕРАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ І ФІНАНСИСТІВ АПК УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЩЕЦІНСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БІЛОРУСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВИЙ КЛУБ «SOPHUS»

**ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ТА ПРАВОВЕ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНИХ СЕКТОРІВ
ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ
ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ**

Збірник наукових праць
всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

**30 березня 2017 року
м. Тернопіль**

УДК 657.1:657.6:658.8:336

ББК 65.052.9 (4укр)2

О 16

Редакційна колегія:

Бруханський Р.Ф., д.е.н., доцент (Україна); Белова І.М., к.е.н., доцент (Україна); Гасьор А., д.ф. (Польща); Гуменюк О.О., к.е.н., доцент (Україна); Дідоренко Т.В., к.е.н., доцент (Україна); Жук В.М., д.е.н., професор, академік (Україна); Завитій О.П., к.е.н., доцент (Україна); Кусаїнов Т.А., д.е.н., професор (Казахстан); Метелиця В.М., д.е.н., с.н.с. (Україна); Палюх М.С., к.е.н., доцент (Україна); Панков Д.А., д.е.н., професор (Білорусь); Пархомець М.К., д.е.н., професор (Україна); Пуцентейло П.Р., д.е.н., доцент (Україна); Сава А.П., к.е.н., с.н.с. (Україна); Садовська І.Б., к.е.н., професор (Україна); Семенішена Н.В., к.е.н., доцент (Україна); Чорна Н.П., д.е.н., доцент (Україна); Язлюк Б.О., д.е.н., доцент (Україна).

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Факультету аграрної економіки та менеджменту ТНЕУ
(протокол № 8 від 24.03.2017 р.)*

О 16

Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку: збірник наукових праць всеукр. наук.-практ. конф. (30 березня 2017 р., м. Тернопіль). Тернопіль : Крок, 2017. 220 с.

ISBN 978-617-692-406-7

Збірник містить наукові доповіді всеукраїнської науково-практичної конференції “Обліково-аналітичне та правове забезпечення інституційних секторів економіки України в умовах євроінтеграції та інноваційного розвитку” (м. Тернопіль), яка відбулася 30 березня 2017 р. з актуальних питань функціонування системи бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту з врахуванням світових тенденцій та національних особливостей розвитку економіки.

Відповідальність за зміст і достовірність публікацій несуть автори наукових доповідей. Точки зору авторів публікацій можуть не співпадати з точкою зору редколегії збірника.

УДК 657.1:657.6:658.8:336

ББК 65.052.9 (4укр)2

ISBN 978-617-692-406-7

© Тернопільський національний економічний університет, 2017
© Крок, 2017

Применение рекомендованного алгоритма экономического анализа эффективности инновационных мероприятий организации позволит делать обоснованные выводы об их целесообразности и обосновывать перспективные направления инновационной деятельности организации.

Список использованных источников

1. Руководство Осло. Рекомендации по сбору и анализу данных по инновациям [Текст] / Организация экономического сотрудничества и развития, Статистическое бюро Европейских обществ. – 3-е изд.; пер. на русский язык, 2-е изд., испр. – М. : Центр исследований и статистики науки, 2010. – 107 с.

Пархомець Микола

д.е.н., професор

Тернопільський національний економічний університет

м. Тернопіль

ФОРМУВАННЯ СОБІВАРТОСТІ - ОСНОВИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПШЕНИЦІ

Формування собівартості сільськогосподарської продукції, зокрема зерна пшениці здійснюється на різних етапах його виробництва і збуту продукції під впливом комплексу різних внутрішніх і зовнішніх факторів.

В умовах кризового стану економіки АПК України стрімко зростають витрати на виробництво продукції сільського господарства і продукцію промисловості. Остання (міндобрива, пальне і мастильні матеріали, технічні засоби, надання послуг тощо) використовується у галузях сільського господарства і зумовлює через суттєве зростання цін на промислову продукцію збільшення рівня собівартості зерна, м'яса, молока та іншої продукції.

Динаміка рівня собівартості за елементами витрат на виробництво 1 ц зерна пшениці в сільськогосподарських підприємствах Тернопільської області наведена в таблиці 1.

Як видно з таблиці, виробничі витрати упродовж 2011-2015 рр. на 1 ц зерна збільшились в середньому із 89,87 грн до 142,59 грн або на 58,7 %. При цьому найбільше зросли витрати на виробництво 1 ц пшениці: мінеральні добрива (84,8 %); оплату послуг і робіт сторонніх організацій (зокрема ремонт технічних засобів – 85,9) %; амортизацію необоротних активів (91,8%); решту матеріальних витрат (77,9 %). Наведені показники дають змогу зробити висновок про те, що головною причиною зростання рівня собівартості у досліджуваному періоді було значне підвищення цін на промислову сировину, що використовується у сільськогосподарському виробництві.

Таблиця 1

**Динаміка собівартості за елементами витрат на виробництво
1 ц пшениці у сільськогосподарських підприємствах
Тернопільської області (2011-2015 рр.)**

Елементи витрат, грн	Роки					2015 р. в % до 2011 рр.
	2011	2012	2013	2014	2015	
Витрати на 1 ц пшениці- всього	89,87	105,18	122,46	109,81	142,59	158,7
у т. ч. прямі матеріальні витрати з них:	67,75	75,09	87,59	79,93	105,1	155,1
насіння і посадковий матеріал	11,14	11,23	14,17	13,20	9,77	87,7
мінеральні добрива	19,36	25,03	28,60	21,64	35,78	184,8
пальне і мастильні матеріали	12,19	12,27	12,71	14,20	14,85	121,8
оплата послуг і робіт сторонніх організацій	9,26	12,67	15,14	13,46	17,21	185,9
решта матеріальних витрат	15,81	13,90	16,98	17,42	27,5	177,9
прямі витрати на оплату праці	5,06	5,69	6,26	4,99	6,31	124,7
Інші прямі та загальновиробничі витрати – всього, з них:	17,07	24,4	28,61	24,89	31,18	182,7
- амортизація необоротних активів	4,38	6,64	6,90	6,40	8,40	191,8
- нарахування на соціальні заходи	1,92	2,14	2,35	1,84	2,22	115,6
- решта інших прямих та загальновиробничих витрат	10,77	15,62	19,35	16,65	20,56	190,9

Варто зазначити, що у аграрних підприємствах Тернопільської області допущено значну різницю між рівнем виробничої і повної собівартості 1 ц реалізованого зерна (табл. 2).

Таблиця 2

**Динаміка економічної ефективності виробництва зерна пшениці
у підприємствах Тернопільської області**

Показники	Роки					2015 р. +, - до 2011 р.
	2011	2012	2013	2014	2015	
Урожайність пшениці з 1 га зібраної площі, ц	40,0	37,8	34,8	52,8	53,2	13,2
Виробнича собівартість 1 ц пшениці, грн.	89,87	105,18	122,46	109,81	142,59	52,72
Повна собівартість 1 ц проданої пшениці, грн.	130,42	132,99	148,11	152,18	186,57	56,15
Ціна 1 ц проданої пшениці, грн.	139,59	146,8	137,85	168,39	251,62	112,03
Отримано прибутку на 1 ц проданої пшениці, грн.	9,17	13,81	-10,26	16,21	65,05	55,88
Рентабельність пшениці, %	7,0	10,4	-6,9	10,6	34,9	27,9

Так, наприклад, різниця між повною і виробничою собівартістю 1 ц зерна пшениці становила: у 2011 р. – 40,55 грн; у 2012 р.- 27,81 грн; у 2013 р. – 25,65 грн; у 2014 р. – 42,37 грн; у 2015 р. – 43,98 грн. Значна різниця між виробничою і повною собівартістю 1 ц пшениці у наведених показниках, засвідчує

необхідність суттєвого поліпшення проблеми збуту зерна та логістики в рамках сільськогосподарських підприємств Тернопільської області.

Аналіз показав значні коливання рівня повної собівартості 1 ц пшениці – найвищий понад 350 грн у підприємствах Кременецького району і найменший до 120 грн у – Буцацького за 2015 р. Це свідчить про значні наявні резерви зменшення рівня собівартості 1 ц продукції.

Дослідження показали, що головним напрямком формування собівартості 1 ц як зерна пшениці, так й інших культур є збільшення урожайності усіх сільськогосподарських культур та запровадження новітніх ресурсозберігаючих технологій виробництва продукції.

Таким чином, основними напрямками інтенсифікації виробництва зерна на інноваційній основі, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності галузі є забезпечення нормативних рівнів виробничих витрат на 1 га зібраної площі, дотримання агротехнічних вимог в процесі виробництва, використання високоякісного посівного матеріалу та інше.

Список використаних джерел

1. Брошак, І. С. Моніторинг, шляхи покращення родючості та екологічної безпеки ґрунтів Тернопільської області: монографія [Текст] / І. С. Брошак, Р. Б. Гевко, С. С. Никеруй та ін. – Тернопіль : «Економічна думка», 2013. – 160 с.
2. Олійник, О. В. Підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств на ринку зерна [Текст] : монографія / О. В. Олійник, В. Й. Шиян, В. В. Олійник. – Харків : ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. – Харків : ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, 2011. – 227 с.
3. Сільське господарство Тернопільської області за 2014 рік: статистичний збірник [Текст] / За ред. Т.М. Грищук. – Тернопіль. – 2015. – 228 с.
4. Статистичний щорічник Тернопільської області за 2015 р. [Текст]. – Тернопіль : Головне управління статистики у Тернопільській області, 2016. – 421 с.
5. Основні економічні показники роботи сільськогосподарських підприємств Тернопільської області за 2015 р. [Текст] Статистичний бюлетень. – Тернопіль : Гол. управл. статистики в Терноп. обл. – 48 с.

